

XII. Erdélyi Tudományos Diákköri Konferencia –
Kolozsvár, 2009. május 15–17

A csíkszeredai jégkorong története

**Szerző: Kész Loránd, Babes-Bolyai Tudományegyetem,
Testnevelés és sport kar. III. év**

**Témavezetők: drd. Boros-Bálint Julianna tanársegéd, BBTE, TSK, Elméleti
tantárgyak és kinezoterápia tanszék**

Szatmári Lőrincz docens, BBTE, TSK, Egyéni tantárgyak tanszék

Szakedolgozatom, egy olyan sportág és város összeilleszkedéséről szól, ahol ma már igazi szimbólumává vált a jégkorong iránti szeretett. Nemzedékről nemzedékre szállt át a jégkorong eszmei érte Csíkszeredában, és egyben így ismerte meg az egész ország, egy egész nemzetet mint Csíkszereda a jégkorong városa.

Egy egész város követte a jégkorong fejlődést, ugyanúgy átalakulva az egész város is. A befagyott tavakon keresztül, utcákon, mezőkönát, kisgyermektől egész idősebb korig, mindig volt aki játszdjon, akár milyen hideg volt, vagy éppen melleg.

A Csíkszeredai jégkorong 2009-ben ünnepli a 80-dik, születésnapját. Két élvonalbeli felnőtt csapat a SportClub és a HC Csíkszereda csapat folytatja az elkezdett munkát.

Egyaránt játszanak úgy a Román pontvadászatban mint a közösen létrehozott Román-Magyar Mol Kigában. Számos fiatalokú csapat rendelkezik ma is a város.

Nagy játékosok, kerültek el más csapatokhoz, itthon és külföldön egyaránt, öregbítve és ismertette a csíkszeredai jégkorongot. Szegénységet, háborút, átélve ma is ugyanolyan népszerű a jégkorong, mint 80 évvel ezelőtt

I. Csíkszereda földrajzi és történelmi áttekintése

Csíkszereda Erdély keleti felében helyezkedik el, a Hargita-hegység vulkáni vonulata és a Csíki-havasok közé beékelődő Csíki-medence középső részén. A város az Olt mentén haladó észak-dél irányú és a Tolvajos- és Gyímesi hágókon áthaladó nyugat-kelet irányú közlekedési útvonalak kereszteződésénél alakult ki.

A város az Olt folyó teraszain és a Somlyó-patak kavicsos hordalékkúpjainak a peremén, fekszik az 1033 m magas Nagy-Somlyó lábánál. Tengerszint feletti magassága 655 és 730 m között váltakozik.

Az utóvulkanikus tevékenység a szénsavas ásványvizek (borvizek) és mofetták (széndioxidos és kénhidrogénes gázkiömlések) formájában jelentkeznek. A város legfontosabb ásványvíz-lelőhelyei Somlyón, a Szeredai- és Zsögödfürdőn vannak. E két utóbbi már a középkor óta – mind a mai napig – közkedvelt fürdőtelep, az utóbbinál mofetta is várja a vendégeket. A várostól 19 km-re, 1350 m magasságon található a közigazgatásilag Csíkszeredához tartozó, jótékony hatásáról híres ásványvizes, mofettás klimatikus üdülőhely, Hargitafürdő, a megye legmagasabban fekvő települése. Csíkszereda hűvös éghajlata alapján a Kárpát-medence egyik hidegpólusa. A medence zártsága miatt télen gyakori a hőmérsékleti inverzió és a velejáró ködképződés. Ilyenkor alacsonyabb hőmérsékleti értékeket mérnek a városban, mint a hegytetőkön. Ez az egyik oka annak, hogy Csíkszereda évi középhőmérséklete csupán 5,9°C. A nyári hónapoké 16°C, a télieké -5,9°C. A legmelegebbet, 35,5°C-t 1953-ban, a leghidegebbet, -40°C-t 1977-ben mérték.

Csíkszereda a korábban már létező Somlyó (1333), Taploca és Zsögöd (XII–XIII. század) települések szomszédságában, a szerda napi vásárhely színhelyén alakult ki. Az első ismert hiteles okirat, amely Csíkszereda mezővárosi létét igazolja, 1558. augusztus 5-én keltezett, kibocsátója – János Zsigmond fejedelem édesanyja – Izabella királyné, aki a portának fizetendő adón kívül mentesíti a város lakosságát az adófizetés alól. Csíkszeredának mezővárosi státusa volt korábban is. Az első település a XV. század első felére tehető. A városhoz csatolt három falu: Csíksomlyó (1333), Csíktaploca és Csíkszögöd XII–XIII. századtól léteznek.

Csík főkapitánya, a nevét viselő várat 1623. április 26-án kezdte építtetni. A vár jelenlegi formáját 1714–16 között Steinville császári tábornok vezetésével sorra kerülő újjáépítés során nyerte el, ezt a bejárat kapu fölötti kőbe vésett felirat is igazolja. Csík, és benne Csíkszereda hagyományosan a katolikus vallás egyik erdélyi fellelővára. Somlyón 1630-tól kezdve ferences gimnázium, 1676-tól pedig Kájoni János nevezetes nyomdája is működött.

A város első általános iskolája 1751-ben létesül. A város első újsága 1849-ben jelent meg „Hadi Lap” címmel. . Az 1721-es összeíráson 49 háztartást jegyeztek mintegy 250 lakóval, 1758-ban a ma is álló csíkszeredai római katolikus templom építésének idején a város lélekszáma 450-re emelkedett, Teleki József „úti jegyzéseiben” (1799) már 83 házat említ 1851-ben kórház, létesül.

A XIX. század közepén Csíkszereda megerősödött: hozzátartozták a közeli Martonfalvát, 1891-ben pedig Csütörtökfalvát. Mindezek ellenére Orbán Balázs A Székelyföld leírásában még ezt írja: „Szereda egy oly gyarló kicsiny helység, melynél nagyobb s városias küllemmel bíró falu Csíkban akárhány van”. A város századunkban tovább gyarapodott, 1920-ban Zsögöddel, 1959-ben pedig Csíksomlyóval és Csíktaplocával. Növekvő közéleti szerepének megfelelően Csíkszereda 1878-ban Csík vármegye székhelye lett.

A városon áthaladó vasutat 1897. április 5-én adták át a forgalomnak és ez eredményezte az első fejlettebb ipari egységek létesítését is. 1911-ben megkezdődött a villamos hálózat kiépítése.

1960-tól kezdődően a város gazdaságát az erőltetett iparosítás jellemezte. A főbb ipari ágazatok: faipar, könnyűipar és a gépgyártó ipar. 1968-tól az újonnan létesített Hargita megye székhelyeként az erőltetett központi ipartelepítési politika eredményeként a város lakossága jelentősen módosult: a 2002-es népszámlálás adatai szerint lakosainak száma összesen 42 029. A nemzetiségi összetétel pedig: 34 359 magyar, 7274 román, 262 cigány, 48 német és 86 más nemzetiségű.

II. A jégkorong története

Egészen pontosan senki sem tudja, hogy ki és mikor találta fel mára talán a legnépszerűbb téli sportnak számító jégkorongot: jó néhány teória létezik a kialakulásával kapcsolatban.

Egészen az 1980-as évek közepéig az volt az általánosan elfogadott tézis, hogy a jégkorong az angol gyeplabda és az indiánok lacrosse játékának keverékéből eredeztethető. Már csak azért is, mert Nagy-Britanniában és Franciaországban 500 éve rendkívül népszerű volt a gyeplabda, amelyet a tél beköszöntésével a befagyott tavakon, folyókon is előszeretettel űztek. Kanadai elterjedésében pedig minden bizonnyal az angol katonák játszották a főszerepet az 1800-as évek derekán.

Kutatások azonban kimutatták, hogy egy a jégkoronghoz hasonló játékot már a 19. század elején a Micmac indiánok is játszottak Kanada Új-Skócia Államában. Az őslakosok minden bizonnyal az ír, illetve skót bevándorlók úgynevezett "hurley" (bot, ütő) játékát lesték el és fejlesztették tovább. Sőt, már a 17. századi Hollandiában az ún. "kolven" is nagy népszerűségnek örvendett, amely később Angliában is "bandy" néven megvetette a lábait. Az indiánok még nem pakkot, hanem egy fából készült téglatestet kergettek. Később a fadarabot fából vagy parafából készült labda váltotta fel. Az első koronghasználatot Ontario államban, Kingston Harbourban jegyezték fel a krónikások 1860-ban.

A hoki elnevezés egyébként minden bizonnyal a francia "hoquet" szóból származik, amelynek jelentése pásztorbot. Nem meglepő módon az első mérkőzéseket az amerikai kontinensen Kanadában rendezték.

Az 1870-es években állítólag Halifaxban, Új-Skóciában állomásozó angol katonák már szerveztek mérkőzéseket, de az első írásos feljegyzés (Montreal Gazette, 1875. március 3.) alapján a montreali McGill Egyetem hallgatói rendeztek először szervezett keretek között meccseket. Két évvel később a diákok lefektették a sportág első hét szabályát, és 1880-ban McGill University of Hockey Club néven megalapították az első egyesületet. A sportág rövid időn belül olyan népszerű lett, hogy a gomba módon szaporodó montreali, torontói és ottawai egyesületek rendszeresen összemérték erejüket. Kanada brit kormányzóját, Lord Stanley of Prestont annyira magával ragadta az új

sportág, hogy vásárolt egy ezüst serleget, amellyel minden évben a legjobb kanadai amatőr csapatot jutalmazta. Ezt a trófeát manapság már csak Stanley-kupaként emlegetjük, amelynek elhódításáért minden idényben ádáz csatát vívnek egymással a tengerentúli profiligák (NHL) csapatai. Az első csapat, amely elhódította a sportág legáhíthatottabb kupáját az 1893-as kanadai amatőr bajnokság győztese, a Montreal Amateur Athletic Association volt. (Angela Sanchez, 2008, 68old)

Az 1893-ban a winniepei játékosok a krikettből jól ismert lábvédővel gyarapították a kapusok felszerelését, hogy megóvják őket a sérülésektől.

Majd 1904-ben International Pro Hockey League néven megalakult az első profiligák is, amely főleg Michigan állam vaskitermelő régióira korlátozódott. Mindössze három év után, 1907-ben ezt a bajnokságot egy sokkal nagyobb, az ún. National Hockey Association (NHA) váltotta, röviddel később azonban létrejött a Pacific Coast League (PCL) is. 1914-ben egy a kontinensen átívelő bajnoki sorozat alakult, amelynek győztese formálhatott jogot a Stanley-kupa elnyerésére. Az első világháború sajnos gátat szabott a hoki fejlődésének, hiszen 1914-ben az NHA megszűnt létezni. (Spiller István, 2004, 114old)

. A Nemzetközi Jégkorong Szövetségnek (IIHF) 64 tagországa van, az Észak-Amerikai Profi Jégkorongliga, ismertebb nevén NHL jelenti a sportág csúcsát.

A Nemzetközi Jégkorongszövetséget (International Ice Hockey Federation) (IIHF) 1908-ban alapították. Az alapító tagok Franciaország, Belgium, Svájc és Nagy-Britannia, valamint a még ebben az évben csatlakozó Csehország voltak. Ez a szervezet irányítja világszerte a jégkorongot és az inline hokit, felügyeli a nemzetközi jégkorong tornákat. Az IIHF központja a svájci Zürichben található és 65 tagországa van. Az IIHF egész világra kiterjedő fennhatósága ellenére az észak-amerikai jégkorongra kis befolyással bír.

AZ IIHF működteti az IIHF Hall of Fame-jét, amit 1997-ben alapítottak 30 taggal. Azóta minden évben iktatnak be új tagokat játékos, sportvezető és játékvezető kategóriákban. Az IIHF 2008-ban ünnepelte 100. születésnapját. Az évforduló alkalmából a jégkorong világbajnokságot a játék szülőhazája, Kanada rendezhette. (Wikipédia. hu)

III. A csíkszeredai korcsolyázás története

Csíkszeredában, tekintettel a város földrajzi és éghajlati adottságainak a téli sporttevékenységek voltak a legvonzóbbak. A városon végig kanyarodó Somlyó-patak a környező réteken gyakran kiöntött és a közel fél évig tartó hosszú hideg telek jégmezökké változtatta így alapul szolgálva a korcsolyázáshoz.

1925-ben megjelent Tivai Nagy Imre: Cirkálások szeredai emlékeimből című könyve, ebből tudhatjuk meg: „Szerdában az első korcsolyázó Molnár Lajos pénzügyigazgató volt, ki a saját telkén átfolyó patak vizével jeget csinált, s ott legelőbb egyedül korcsolyázgatót a '70-es években” (25 old.) Mint kiderült, hogy 1879-ben történt és az első acélkorcsolyát használta vidékünkön. Molnár Lajos szerénységével, munkaszeretetével és szakismeretével egyedülállót alkotott, hiszen ő volt az első magyar atlétikai kézikönyv szerzője, a magyar atlétikai irodalom megteremtője, ő vetette meg a magyar sporttudomány szakirodalmának alapjait.

Többen követték példáját Csíkszeredában, sőt pár év elteltével már egyesületbe is tömörültek, megalakítva az első Csíkszeredai Korcsolyázó Egyletet (CSKE) 1881-ben. A CSKE ugyanebben az évben már rendelkezett alapszabállyal és 1882-ben választották meg az első vezető testületet.

1885-ben kialakított természetes korcsolyapálya mellé egy szétszedhető, melegítést és pihenést biztosító pavilon is épült. A jégpálya fáklyás –lampionos világítását a '20-as évek elejétől villany-világítás váltotta fel.

1928-ban január 20-án rendezett kerületi korcsolya versenyre már Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Gyergyószentmiklós és Csíkszereda legjobb férfi és női korcsolyázói vettek részt. Ezen a jégpályán sajátították el a korcsolyázás fortélyait, akik később megalakították a Csíkszeredai jégkorongot.

III. 1. A csíkszeredai jégkorong megalakulása

A városi vigadóban vetített filmhíradó nézve, ami egy jégkorongmérkőzésről tudósított, pár fiatalember fejében szöveget ütött és arra az elhatározásra jutottak, amelyet Vákár Lajos így fogalmazott meg: „Ilyent mi is tudunk csinálni!”.

Levágta egy pár alkalmas csigolyát (fűzfaágat), a Vákár-féle könyv- és írószer üzlet kirakatából előkerült egy nagyobbacska, amolyan békebeli reklám-radírgumi, és már kezdődhetett az első meccs, így indult útnak 1929-ben a jégkorong térhódítása Csíkszeredában.

A későbbiekben, Mihai Flamaropol mesteredző így emlékszik vissza az eseményekre: „Kezdetben nem ismerték a hockey szó igazi értelmét. Tény az, hogy elkezdtek szervezkedni”. (Mihai Flamaropol, 1975, 47old)

Néhány adakozó jómodú szponzorokra találtak, Dóczy András és Trohán Antal személyében, az induláshoz és a folytatáshoz. Hamarosan megrendelték az igazi botokat, korszolyákat, kesztyűket, amelyeket Bécsből hozatta a helyi illatszer árus, és nem mindenki engedhette meg magának a drága felszerelést.

Megindult tehát a lelkest tevékenység sorozat igaz még edzéseknek nem nevezhetőek, de dr. Balogh János minden tevékenység során ismertette velük mit, és hogyan szabad tenni, a játékosoknak a játéktéren. Tehát Ő nevezhető az első csíkszeredai játékvezetőnek, mivel igen nagy jártassággal rendelkezett a nemzetközi sportéletben is, Őt tekintették vezetőjüknek és szellemi irányítójuknak is.

ábra 1. 1929 az első hivatalos csapatkép. Balról jobbra: Bedő Ákos, Schmidt Béla, Vákár Lajos, Löffler Aurél, Czaka István, Miklós Gyula, Dóczy János, Doczy András intéző.

2. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 1929 – 1948

A hír hamar elterjedt, a bukarestiek – ahol már szervezett jégkorongozás folyt, hiszen a külföldön tanuló főiskolások révén hamarabb lángra kapott a szikra – amint

tudomást szereztek arról, hogy Csíkszeredában jégkorong tevékenység indult, sőt csapat is alakult, azzonal, barátságos mérkőzésre hívták meg őket a színajai pályára. A mérkőzésre 1929 január 6-án került sor a Bukaresti T. C. R. (Tenis Club Român) csapata ellen és a kor hangulatához illően, nyakkendősen s egyforma fehér pulóverekben jelentek meg.

A mérkőzést végül TCR nyerte 4-0-ra, Bâzu Cantacuzino herceg utolsó harmad góljaival. Ami jó eredmény, hisz Dóczy János kapus megfelelő védő-szerelés hiányában, mellvédő helyett kifordított báránybőr bekecsben védett. A csíkszeredaiak életük első hivatalos mérkőzésére Schmidt Béla és Dóczy János két magángépkocsijával jutottak el. A meccsről egy dolgot fontos megemlíteni. Az egyik, hogy hűen a legszebb góbé hagyományokhoz, a fiúk elolvasták ugyan a szabályokat, de csak úgy nagyjából. Így eshetett meg, hogy egy adott pillanatban dr. Sprencz György megbotlott a botjában, elvágódott, fogta magát, és lesétált a jégről. A bíró nem tudta mire vélni a dolgot, lefújta a meccset, és megkérdezte, mi történt. Kiderült, hogy a fiúk azt elolvasták, hogy ha bottal való akasztásnak bukás a vége, azért kiállítás jár, de hogy ki, kit és mikor akaszt el, azt már elfelejtették megnézni. (Boda Jenő, 2004, 26old.)

A visszavágóra 1931. január 24-25-én került sor Csíkszeredában, amelyre az akkori Zsidó templom szomszédságában készített jégpályán játszották, mintegy 400 fős nézősereg előtt. Első nap ismét veszítettek ugyancsak 4-0-ra de másnap meglepő játékkal 1-1-es döntetlennel végződött. A hazaiak első gólját, ami egyben az első hivatalosan is nyilvántartott szeredai gól, Császár Jenő szerezte, és ugyancsak a gól különlegessége az is, hogy a romániai hoki történetében először sikerült lencsevégre kapni egy gólt. Ez az első olyan mérkőzés, amelyről megmaradt az egész csapat felállása:

NÉV	POSZT
Bedő Ákos	Tartalék
Czáka István	Csatár
Császár Jenő	Csatár
Dóczy János	Kapus
Dr. Löffler Aurél	Hátvéd
Scmidt Béla	Hátvéd
Dr. Sprencz György	Tartalék
Vákár Lajos	Csatár

Ezek után sok jól korcsolyázó fiatal kapcsolódik be a korongúzésbe és egyre közismertebbeké váltak olyan játékosok, mint György Antal, Miklós Ferenc, Bíró László, Schmidt János, dr.Lőrincz István Czirják László, Simó Ferenc, Holló Gábor és Sprencz Pál, lehetővé téve ezáltal, hogy egymás ellen is lehessen játszani. Sajnos, az 1931-es lengyelországi (Krynica) VB-re a három játékos helyett csak Dóczy János utazhatott ki, ő tehát az első csíkszeredai válogatott játékos.

1932 februárjában megbetegedik a kapus, Dóczy János, helyette az alig 16 éves, Sprencz Pál ugrott be, aki így meséli el az esetet: "A vonatban a szabályzat paragrafusait ismételtettem magamban, és jól megjegyeztem, hogy a meg fogott korongot csak hátrafelé dobva szabad játékba hoznom. Hamar meg is volt rá az alkalom, hisz már az első percekben Cantacuzino mellmagasságú lövését elfogtam, hátradobtam, és... gól! Szerencsére Vákár Laji gyorsan kiegyenlített.(Nagy Benedek, Székedi Ferenc, 1979, 26old) Másnap a berlini VB-re készülő román válogatottal játszottunk, és 3-2-re nyertünk, jobban ment a védés." Annyira jobban, hogy ő lett az első, és mindmáig legnagyobb csíki kapuslegenda, 35 éven keresztül őrizte a hálót, és egyszer sem viselt álarcot... Itt említeném meg a csíki jégkorong egy másik legendáját, id. Vákár Lajosné, az első csíki női csapat kapusát, aki nélkül évtizedekig nem volt hokimeccs Szeredában. Mindig ott ült az óra alatt a lelátón, és a fiúk tudták, kezdődhet a meccs, ha itt van Bözsi néni.

1933-as idénytől kezdve, CSKE nevű csapatával Csíkszereda benevezett a romániai országos bajnokság küzdelmeire. Kevés anyagi háttér hiánya mellett nehezen vette fel a küzdelmet a bukarestiekkel szemben és hátrányos körülménynek számított az is, hogy Bukarestben már 1931. december 5-én felavatták az ország első műjégpályáját az Otețeșanu kisparkban, a fővárosi jégkorongélet más lépéselőnyét is élvezett, ugyanis Romániában, 1932-ben először szerződtek hivatalosan is edzőt egy csapat mellé, az osztrák Walter Sellt a Telefon Clubhoz, de nemcsak edzősödött, hanem játszott is a csapatban.

1933. január 6-7-én, Csíkszeredában bajnoki mérkőzésen a hazai csapat felülmúlta a csernovici ellenfelét (előbb 1-0, majd 2-0 arányában), az elsőbbség sorsa végül ismét a Tenis és a Telefon Club között dőlt el, méghozzá Cantacuzio gólja révén, a Tenis Club javára (1-0).

Ezek után következett a Prágai világbajnokság, amit lázas készülődés előzött meg. Behívták a válogatottba Dóczy Jánost, Vákár Lajost és Czáka Istvánt.

Az 1933-as prágai VB érdekessége volt, hogy itt vezették be először a kétbírós játékvezetést és egy jól látható, hatalmas központi időmérő jelezte a szabályos 15 percet, mivel harmadonként akkor még annyit játszottak. A Vlata szigetén teljesen fából épült, mindmáig Stvanice nevű modern jégpályán a későbbiekben is többször szerepelt Csíkszereda csapata.

1934 nem hozott lényegesebb változást a csapat életében. Az idei februári VB-re készülő válogatottba csak Vákár Lajos kapott meghívást.

Egyre több csapat kapcsolódik be a bajnokság soraiba és több ízben is vendégül, látja az egyre jobb formában lévő CSKE a Kolozsvári Universitate csapatát, majd még ebben az évben Budapestre meghívják a csapatot, akik jó játékkal 2-2 játszik a Budapesti (Budai) Torne Egylettel (BBTE) valamint 2-7-re kikap a magyar válogatottal szemben.

1935 egy új korszak kezdődik a csíkszeredai jégkorong életében, bekövetkezett az elkerülhetetlen: megkezdődtek az átigazolások, az elvándorlások, amelyek évtizedek folyamán sok keserűséget és kudarcot okozat a csíki jégkorongozásnak.

Az elsők, akik más csapatokhoz igazoltak, Vákár Lajos és Bíró László volt, akik ép a Bukaresti Telefon Clubhoz szerződtek, kiváló teljesítményük alapján. Úgyszintén távozott a csapatból dr.Löffler Aurél, aki a H. C. Brăila csapatnak lett alapjátékosa.

1935-től kezdve a csapat felvette a Csíkszeredai Sport Club (CSC) nevet és kék-fehér színű mezt választott magának ugyanekkor került sor Csíkszeredában az első nemzetközi mérkőzésre. A Csíki Néplap 1935. december 11-i számában a következő hír jelent meg: „Ma délután fél két órai kezdettel jégkorongütő csapatunk a lengyel válogatottal mérkőzik a helybeli pályán. A lengyel csapatban egy kanadai játékos is van, ami külön érdekessége lesz a mérkőzésnek. A kanadai ti. Vezetnek a jégkorongütő sportban.” (Boda Jenő, 2004, 36old.)

Később a csíki csapat a fővárosban mérkőzött a Telefon Clubbal, amelyben a kanadai Bill Waters is szerepelt, és amit 7-2-es arányban el is veszítettünk, ugyanebben az évben meg is nyerték a bajnokságot.

Tovább gyengült a SCS csapata, mivel Sprencz Pál is átigazolt Bukaresti Telefon Clubhoz. Ez alaposan felkavarta a kedélyeket a bajnokságban részt vevő más csapatok

háztáján, mivel már lejárt az átigazolási időszak, de a szakszövetség azzal indokolta a szabályszegést, hogy „Sprenz behozatala a Telefon Clubhoz felsőbb érdekek miatt szükséges!” (Boda Jenő, 2004, 36old.) Az indok tulajdonképpen az országos bajnokcsapat Telefon Club részvétele volt az Európa Bajnokságon.

A következő évadban (1936-37) az egyre magabiztosabban játszó „bukaresti” csíkiak rendszeres nemzetközi mérkőzések hatására rendszeresen, nyerik a Bukaresti Telefon Clubbal az országos bajnokságot, az akkori edző játékos kanadai Bill Wattersel. Ugyanebben az évben új edzője is lett a BTC-nek a kanadai Francis Quinn.

1938 Vákár Lajos és Sprenz Pál hazatér Csíkszeredában. A gyenge tél miatt az edényi csapatok nem tudtak kellőképpen felkészülni, mivel még mindig nem volt műjégpályájuk, hanyatlani kezd a jégkorong, nincsen szponzoruk.

1939-40-es megszűnik a BTC és új csapat alakul H. C. Rapid, akik soraiba ott játszik a két csíkszeredai tehetség Tele Simon és Bíró László (Marosvásárhelyről)

1940-ben, a második bécsi döntés után Észak Erdély Magyarországhoz való visszacsatolásával, új szakasz kezdődött a csíki jégkorongozásban.

A Csíkszeredai Sport Club (CSC) tagja lett a magyar szakszövetségnek, a jégkorongcsapat részt vett az országos bajnokságban. Farkas Ivor BKE (Budapesti Korcsolyázó Egylet) vezetőségi tagja 1940 őszén Erdélybe látogat többek között Csíkszeredába is és tapasztalatairól így számol be Budapesten „Erdélynek több korongcsapata is van, amelyik nemzetközi viszonylatban is megállja a helyét. Áll ez elsősorban Csíkszeredára. Itt olyan nagy jégkorong-kultúra van, mint kevés helyen az országban. Számottevő csapatot tud kiállítani azon kívül Kolozsvár és Marosvásárhely. Bekapcsolásuk a magyar korongéletbe nagyon hasznos lehet.”(Nemzeti Sport, 1940. december 20) Tehát csatlakozik a magyar bajnokságba Csíkszereda (CSC), Kolozsvár (KSE) és Marosvásárhely (MSE).

1940. december 20-án megkezdődik a bajnokság, még azelőtt két csíkszeredai Bíró László és Tele Simon. a Ferencvárosi Torna Clubhoz (FTC) igazol.

1940. december 25-26-án az FTC Csíkszeredába látogat, majd Marosvásárhelyre 29-én, és Kolozsvárra 30-án. A mérkőzés igazi szenzáció volt a városban, 250-300 néző látogatott ki a mérkőzésre. Az időt stopperórával mérték, a kezdést és a harmatidőt kisméretű rézcsengettyűvel jelezték. Az első nap a vendégek diadalmaskodtak 1-0-ra, de

másnap hazai sikerrel 2-1 fölülmúlták a vendégeket. 1941-től Bírót és Telét behívják a magyarországi válogatottba egészen 1944-ig.

1941-ben Csíkszerda lett a vidéki bajnok, majd 1942-ben Kolozsvárt és 1943 Marosvásárhely hódítja el a győzelmet.

1943-44-ben, Csíkszeredában rendezték a közös magyar bajnokságot, modernizálták a pályát, lelátott építettek, de rossz időjárás miatt egy pár meccset pesten játszották le.

1944 tavaszától a háborús készülődés miatt fiatalokat és idősebbeket frontszolgálatra hívták be, így Bíró László elhagyja az FTC-t, Kolozsváron folytatja a jégkorongozást majd önként, jelentkezik a seregbe, ahol el is veszi életét.

A csíkszeredai jégkorong történetében 1944-ben lezárult egy korszak, a háború után megváltozott a politikai rendszer, az Erdélyt is magába foglaló Romániában Bukarest lett a jégkorong központja. Mindent előről kellett kezdeni, 1945-nyarán néhány lelkes játékos és sportvezető hozzákezdett a hokicsapat újjászervezéséhez. Fenke Ferenc és Sófalvi József mellett Császár Ferenc és Szabó István játékosok az újrakezdés fő szorgalmazói. Az első mérkőzésre háború után 1945 december 25-én került sor. 1945 végén és 1946 elején nem működött egyetlen Bukaresti műjégpálya sem így a figyelem Csíkszeredára irányult. Az első jégkorong torna is Csíkszeredában rendezték meg a háború után 1946 január 5-9 között, meghívottak között volt a bukaresti Juventus, a Veus és a marosvásárhelyi hokicsapat MSK is.

1946-47-es bajnoki évtől újabb fiatalok kerültek be a csapatba: Fenke I. Ferenc, Takács István, Fábíán Andor..

1947-48-as idény fontos eseményeket, tartogatott a csíkszeredai jégkorong számára, újabb mecénásokra találtak, a városközpontban elkészült egy új természetes jégpálya, mellette öltözőkkel, melegedővel, klubteremmel, melegvizes fürdőszobáival az ország legkorszerűbb létesítményének számított.

3. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 1948-1959

1948-49-es évadban, Bukarestben megszűnt a Ciocanul, Mihai Flamarpol kezdeményezésére viszont megalakult a Petrolul, Anastasiu pedig elnyerte a belügyiek

támogatását, így a Dinamo is csapatot alakított. Rövid idő után a fővárosi egyetemisták is csapatot hoztak létre Clubul Sportiv Universitar (CSU) (Egyetemista Sport Club) néven.

A csíkszeredai Fakitermelő és Fafeldolgozó Vállalat (IPEIL) lesz az első számú szponzor és a csapat fel is, veszi a nevét is. 1946 január 26 és február 2. között rendezték meg az ezévi bajnokságot Marosvásárhelyen. A résztvevő csapatok közül a Dinamo, Petrolul, Dermatát, Segesvári CFR és a Rata közül a csíkszeredai csapat bizonyult a legjobbnak. Hazajövetelük nagy ünneplés volt mind a csapat mind a város részéről.

ábra 2. Az első bajnoki cím.

Felső sor: Rajz István, Szentes Gábor, Takács István, Fodor Zoltán, Kovács Zsigmond, Szabó István, Incze Gábor, Vákár Lajos, Rosenberg Sinus; Alsó sor: Spierer Mihály, Fenke Lajos, Sprencz Ferenc, Czák Zoltán, Drócsa Sándor

1949-50-es szezonban változtak az erőviszonyok, a Dinamo visszalépett, Kolozsváron két csapat várta a küzdelmeket, az Egyetemista Sportklub (CSU) valamint a Hadsereg Sport Club-Clubul Sportiv Armata (CSA), ide igazolta a Dermata játékosok többsége, Brassóban a Vörös Zászló (Steagul Roșu) indult a volt Traktor (Tractorul) helyén, Gyulafehérvár, Szászsebes is csapatot alakított, ráadásul Gyergyószentmiklóson és Székelyudvarhelyen is egyre népszerűbbé vált a jégkorong.

A bajnokság közben a szabályok is változtak: a játékosok menetközben is cserélhettek, egy-egy csapat létszáma 15 főre emelkedett, a kapus büntetés esetén is jégen maradhatott (a büntetést egy mezőnyjátékosnak kellett letöltenie), a pályát körülvevő palánk magasságát pedig 120 centiméterre emelték. (Spiller István, 2004, 41old.)

1950. január 10-én, Brassóban rajtolt az újabb bajnokság. A döntő tornát a RATA és az IPEIL csapata vívta, és osztásos gólarány alapján a marosvásárhelyi RATA csapata

nyerte, amelynek soraiba ott játszott Fenke Ferenc és Fábíán Andor csíkszeredai játékosokat. Hátra volt még a városok kupája, amelyet Bukarestben rendeztek meg a Doherty pályán, a Știrbei Vodă utcában, amely akkor már az 1. számú Edző Központ nevet viselte. Csíkszereda csapata ez első helyen végzett, legyőzve minden ellenfelét.

Az 1950-51-es versenynaptárt a nemzetközi programhoz igazodott és ezért az országos bajnokságot szokatlanul korán megkezdték. Csíkszeredát választották a helyszínéül, a mérkőzések már az új pályán zajlottak, a város központjában, a mai Vákár Lajos műjégpálya helyén. A döntőt a Marosvásárhelyi Locomotiva RATA és a Csíkszeredai Lendület IPEIL csapa vívta, Marosvásárhelyiek győzelmével.

Következett a Téli Főiskolás Világbajnokság, az első hivatalos nemzetközi jégkorongtorna, amelyet Romániában, Brassó Pojánán rendeztek 1951. január 28 - február 4 között, 15 ország részvételével, amelyen e jégkorongon kívül: sí, bob, mű és gyorskorcsolya vetélkedők is szerepeltek.

A jégkorong tornára három csapat: Csehszlovákia, Magyarország és Románia nevezett be, amelyen Románia a második helye végzett. A hazai egyetemi válogatottban több csíkszeredai játékost találunk, köztük igen eredményesnek bizonyult Fodor Zoltán.

ábra 3. 1951. Románia csapata a Téli Főiskolás Világbajnokságon.

Balról jobbra: dr. Bíró József, Sprencz Pál, Szabó István, Incze József, Kovács Vilmos, Császár Ferenc, Czáka Zoltán, Takács István, Kovács Zsigmond, Fodor Zoltán, Ganga Ion, Mihai Flamaropol,

Fenke Ferenc, Incze László

Az 1951-52-es évad újabb jelentős változásokat hozott. Bukarestben Mihail Flamaropol szorgalmazására Corneliu Mănescu, a hadsereg központi háza (Casa Centrală

a Armatei - CCA) akkori vezetője jóváhagyta a jégkorongosztály létesítését, a Kolozsvári egyetemisták együttesét Császár Ferenc Csíkszeredai edző vezette.

Országos viszonylatban több Spartak nevű csapat is alakult. Ez alól Csíkszereda sem kivétel, ahol Magyar Sándor edzőjátékos vezetésével, a kereskedelmi vállalatok egyesületeként, szintén elindult egy hasonló nevű csapat, amely be is nevezett a területi bajnokságba, de igen szerény eredményekkel. A csapat tagjai: Bőjthe Tibor, Bőjthe Zoltán, Dr.Csóti Géza, Györgypál László, Geczó Tibor, Lajos Zoltán, Száva László, Balla Béla, Holló Kálmán, Salló András, Todea Dumitru, Kozán András, Imre Domokos, Tasnádi György. Így abban az időben már két csapata volt szeredának.

Beindult Csíkszeredában is a játékosok behozatala, Vákár Lajos játékos-edző átigazoltatta Bukarestből két igen jó barátját: Dinu Waniecket és Nicolae Turceanut. Ez utóbbi sokat segített a csapaton, különösen ami az anyagiakat illeti, hiszen jogtanácsos volt a Faipari Minisztériumban, ahová akkor a Csíkszeredai Lendület is tartozott. Lázasan készült a csapat a bajnokságra, amelyet Csíkszeredában rendeztek meg kilenc csapat részvételével: Marosvásárhelyi Spartak (volt RATA), Csíkszeredai Lendület IPEIL, Bukaresti Flacăra, Bukaresti CCA, Brassó Steagul Roșu, Galaci Locomotiva, Segesvári Spartak, Kolozsvári Stiinta és a Brassói Dinamó.

A tizenkét napos torna alaposan igénybevette a játékost, edzőt, bírót, nézőt egyaránt. Naponta három mérkőzés volt, az akkori hidegekben, és a döntőre több mint ötezer néző volt kíváncsi, amelyet a szereda csapata nyerte 3-1-es arányba a vásárhelyiekkel szemben. A sikersorozatnak ezzel még nem volt vége egy hétre rá Brassóban a Városok kupáján újra győzni tudott ezúttal a Bukaresti csapatot győzte le.

Az izgalmas bajnoki mérkőzések egyre vonzóbbá tették a hokiéletet. A csapatok száma bővült, 1952-53-as idényben a fővárosi Dinamo-sportpark pályáján rendezték meg a bajnokságot, amelyet az első nap után el kellett halasztani és Csíkszeredában folytatni tovább, amelyet a Bukaresti CCA csapata nyerte.

Az elkövetkező bajnoki idény mindenképpen visszaesésnek számított a csíki jégkorongozás történetében.

Az 1953-54-es idény Csíkszeredába vonzotta a Marosvásárhelytől az Incze testvéreket és Togănel, viszont eltávozott a csapattól Anastasiu, Wanieck és Turceanu, akik Bukarestben megalakították a Voințăt, több csíki folytatta a tanulmányait

Kolozsváron, erősítve a diákcsoportot. Ferenc János átigazolt a CCA-hoz, Dr. Martonos Zsigmond játékos kezdeményezésére a bukaresti Dinamo áthelyezte szakosztályát Marosvásárhelyre. A bajnokságot nagy meglepetésre a Kolozsvári Tudomány csapata nyerte, amelynek soraiba számos csíkszeredai játékos volt.

1954-55-ös idényben a szakszövetség a nagyszámú jelentkezés miatt értékrend szerint alakította ki az A és B osztályt. Bejegyzett csapatok száma elérte a 34-et, az ország 27 helységéből. A csíkszeredai első csapatot, a Lendületet (Avântul) szakmailag Incze II. László irányította és új, igen csak tehetséges játékosokból álló csapatot verbuvált a csupa szív Gecze István tisztviselő Haladás (Progresul) néven, amelynek edzői teendőit Szentes Gábor látta el. A Haladás, pénzügyi intézmények csapataként, rangod vezetőséggel rendelkezett. Így több esetben szerveztek edzőtáborokat a Törvényszék épületébe, majd később a korabeli Bács Károly-féle házban, amelynek telkén külön pályával rendelkeztek.

Ami az idényt illeti, hogy először rendezték meg Csíkszeredában a Román Nép Köztársaság 1945-ös kikiáltásának az évfordulóját köszöntő December 30 Kupát, amely jó lehetőségnek bizonyult a bajnokság felkészülésére.

A bajnokság döntőjét január 25 – február 5 között rendezték meg Brassóban, az ifjúkommunista Filimon Sârburó elnevezett jégpályán hat csapat részvételével. Változtattak a szabályzaton is, nem az általánosan elért gólarányt nézték, hanem a kettejük közötti közvetlen találkozó eredményeit. A bajnokságot Bukaresti CCA csapata nyerte.

Az 1955-1956-os idény kezdete előtt már történt egy pár figyelemreméltó esemény. Takács István és Császár Ferenc hazatért és Vákár Lajos ismét visszatért a Lendület technikai vezetésének az élére. Egyre több csapat vett részt az immár hagyományossá váló December 30 Kupán: a fővárosi katonacsapat (CCA), az Akarat (Voința), a Kolozsvári Tudomány (Știința), a Brassói Vöröszászló (Steagul Roșu), a Gyergyószentmiklósi Haladás és a Csíkszeredai Lendület. Az első helyet ismét a CCA szerezte meg. Az ez évi bajnokságon január 8-án Brassóban és Csíkszeredában két csoportra osztva. A döntő tornára január 11 és 18 között került sor Brassóban, ismét a CCA győzelmével.

1956-ban a Csíkszereda második csapata a Haladás megnyerte a Rădăuți-on a B-osztályos országos bajnokságot, így ők is felkerültek az A osztályba.

Az 1956-1957-es idényben a Csíkszeredai hokisok első edzőtáborozásukra mentek a Bălea-tóhoz. Mivel a Faipari Minisztérium tevékenységét ezután a Mezőgazdasági Minisztérium égisze alatt fejtette ki, a Csíkszeredai csapat új neve Recolta (Termés) lett. Ez a sportegyesület a jégkorongcsapat mellett műkorcsolya szakosztállyal rendelkezett. Ugyancsak erőssége volt a sportegyesületnek a sífutás és a gyorskorcsolya. Ebbe a csapatba új játékosok jöttek Lakó József kapus Marosvásárhelyről, Török Ernő és Török István valamint Bálint Andor Szákelyudvarhelyről, de ide igazolt át Varga Dezső is a helyi Haladástól, itt kezdve meg ragyogó- sikeres pályafutását Bíró Antallal együtt. Az edzőtáborozás jót tett mindkét csapatnak, ez leginkább a December 30 kupán látszott meg, viszont itt is a szerencse a katonacsapatnak kedvezett. Tíz nap múlva Gyergyószentmikóson, megrendezték a Gyílkostó- kupával díjazott jégkorong tornát, amely jó alkalomnak bizonyult a visszavágásra és meg is nyerték.

1957 január 12-16 között az országos bajnokságot két csoportban Csíkszeredában és Gyergyószentmikóson bonyolították le. Mindkét csoport első két helyezette tovább jutott az országos bajnokság döntő szakaszára, amelyet Bukarestben január 20-i kezdettel két fordulóra terveztek. A döntőt ismét a Termés és a CCA csapata vívta, de a mérkőzés félbeszakadt, ugyanis a jég alkalmatlanná vált, így a pontok alapján a Termés nyerte meg.

Segesváron az 5-8-ik helyért vívott küzdelemben Csíkszereda második csapata sajnos a második helyen végezte. Csíkszeredában azonban egy új nemzedék volt feljövendőben az Akarat, amely a későbbiekben sokat hallatott magáról. A jó eredményeken felbuzdulva Csíkszeredában ismét divatosná vált a jégkorong, gyermekek és fiatalok szinte mindenhol ütötték a korongot. Bukarestben 1957 nyarán nekifogtak a műjégpálya építésének és ez helyzeti előnybe hozta a fővárost, másodsorban viszont elkezdődött a folyamatos utánpótlás. Gecse István személyében az ügy remek pártolóra talált. Mindent megmozgatott annak érdekében, hogy valamelyik intézmény vállalja fel a csapatszervezési gondokat mivel a Bukaresti Akarat (Voința) megszüntette jégkorong szakosztályát a gondolat, hogy vidéken indítsanak csapatot és szövetkezési hálózat központja támogassa ezt, életképesnek tűnt. Az akkori Augusztus 23-nak nevezett Szabók

Szövetkezete élén Bodó József elnökkel, felvállalta az Akarat sportegyesület jégkorong szakosztályának működtetését. Ezt a csapatot a következő játékosok alkották: André Miklós, Antal Imre, Bálint Attila, Bálint Ferenc, Barti Mihály, Bors Csaba, Csorba Ferenc, Darvas József, Grünesz József, Kalamár Sándor, Mihók Imre, Nagy László, Pál Imre, Szabó Géza, Szabó Gyula, Szócs Ferenc, Tasnádi György, Veres Árpád, Zervez József. A csapat edzői teendői Nagy Bélára bízta. A játékosok többsége jól futballozott, atletizált vagy éppen gyepabdázott ezért a siker nem sokáig váratott magára: az együttes sorra vette az egyre nehezebb akadályokat.

1957-58-as évad bajnokságának rajtját március hónapban tartották, amely két csoportra tagolódott: az első csoport Csíkszeredai Termés, Gyergyószentmiklósi Haladás, Marosvásárhelyi Dinamo, Segesvári Nicovala; második csoport: Bukaresti CCA, Kolozsvári Tudomány, Csíkszeredai Haladás, Brassói Vöröszászló. A Bukarestben megrendezett tornán az első csoportból a Termés és a Dinamo, a másodikként a CCA és a Brassó jutottak tovább. A döntőt mivel beköszöntött a tavasz, habár már műjég is volt őszre halasztották. (Nagy Benedek, Székedi Ferenc 1979, 78old)

Időközben a sportvezetés berkeiben is jelentős változások történtek. Az újonnan megalakult U.C.F.S. (Országos Testnevelési és Sport Szövetség) csíkszeredai intézményének elnöke, Katona Ferenc közel 1966-ig részt vett a hokiélet egyre szervezettebb és bővülő mozgalmában, amikor rövid ideig átengedte helyét Barabás Domokos testnevelő tanárnak.

1958 nyarán több változás történt a csapatok házatáján is. Varga Dezső, Takács István és Ferenc János a Termés csapatától átigazoltak az új Akarathoz; dr. Fénke Ferenc, Fénke Lajos és Lakó József pedig a Marosvásárhelyi Alimentárához. Ugyan ebben az évben megalakul egy új diákcsoport, a Csíkszeredai Hargita, amely Jónás Béla és Ladó Dénes testnevelő tanárok vezetésével méltóképpen szerepeltek, de sajnos rövid ideig, mivel a tanügy megszüntette. Az elmaradt bajnokságot a CCA nyerte. Alighogy befejeződtek e hosszúra nyúló évad küzdelmei, máris indították az újat (1958-59), hat csapat részvételével, körmérkőzéses alapon. Ez a bajnoki évad is tartogatott meglepetéseket a tartalékosan pályára lépett Akarat 4-4-et játszott a CCA-val (érdekessége a mékőzésnek, hogy a nagyszámú fővárosi közönség a szeredaiakkal rokonszenvezett). A csehszlovákiai Plzen városában, 1959-ben megrendezett Európa

Kritérium tornán a román válogatott csoportgyőztesként végzett, ez előfeltétele volt a világbajnoki küzdelmeken való részvételének. A válogatottban 11 csíkszeredai játékos jeleskedett.

4. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 1959-1974

1959-60-as jégkorong évadban újabb változások történtek: Kalamár Sándor az Akarattól a CCA-hoz igazolt, a Termés visszaalakult Lendületté.

A Kisipari Szövetkezetek Országos Képviselője (UCECOM), a helyi sportszervekkel karöltve december első felében először rendezte meg Csíkszeredában az UCECOM kupát. A tornán a Bukaresti CCA, a Csíkszeredai Akarat és Lendület, valamint a Kolozsvári Tudomány csapatai közül a CCA nyerte.

Ezt követte december 25-én a hagyományos December 30 kupa, amelyet nagy meglepetésre a Lendület nyert meg.

Ebben az évben még egy látványos esemény történt a városi hokiéletben, bemutató mérkőzésre, Csíkszeredába érkezett a kiváló svéd reklám együttes, Västeras IK Luxus Kaffé, amely februárban igen kemény hidegben a város csapatát 10-3-ra győzte le.

1960-61-es bajnok idény kezdetén újra elindult a játékos elvándorlás. A CCA sorkatonai kötelezettségeik teljesítésének ürügyén saját kötelékébe kapcsolta Varga Dezsőt, Szabó Gyulát és Gézát, Bálint Attilát, Bálint Ferencet, Csorba Ferencet, valamint Tasnádi György kapuvédőt. Ferenc János, Janovics Endre, Fogarassy Zoltán főiskolásokként ezután a bukaresti Tudomány csapatát erősítették, de ugyancsak itt játszottak az elkövetkező évek folyamán a Vákár testvérek, Antal Zsombor, Daradics András, Rigó István, Mezey Imre, Boda Jenő, Petrás László kapus, ifj. Rusz Pál és Györgypál Tamás, ameddig a Testnevelési Főiskolán folytatták tanulmányaikat. Csíkszereda továbbra is büszkélkedhetett fiaival a Kolozsvári Tudomány színeiben: Bíró Antal, Takács Lajos, Ötvös József, Kozán Gábor, Kozán András, Antal Jakab, Iszlay József. (Nagy Benedek, Székedi Ferenc, 1979. 78old)

Kiváló szereplés eredményeként Románia válogatottja első lett az 1961-es Genfi C-csoportos világbajnokságon, amelynek többségét szeredai játékosok alkották.

A 15 válogatott játékos közül 11 Csíkszeredai, ez is bizonyítja, hogy Csíkszereda már akkor a tehetségek központja volt. E nagyszerű siker után következett a március 21-én kezdődő bajnokság, amit a CCA nyert, azt követte a Kolozsvári Tudomány és a harmadik helyet Szereda csapata szerezte meg.

1961-62-es idényben a fővárosi katonacsapat felveszi a Steaua (csillag) nevet, amelyet azóta is használnak. Meg is nyerik a bajnokságot, amelyet 11 Csíkszeredai játékosnak is köszönhetnek.

Szabó István edző és Bara Béla sportegyesületi elnök szakszervezeti munkája alapján összeállítanak egy diákokból álló együttest, amely abban az évben meg is nyeri az ifjúsági bajnokságot. Ez az első ilyen cím a sportág Csíkszeredai történetében.

1963, azután újból a jégkorong ünnepe lett Csíkszeredában, ekkor nyerte a város csapata az ötödik bajnoki címet.

1963-tól a fővárosi Steaua mellé egyre inkább felzárkózott a másik együttes a Dinamo. Csíkszereda továbbra is osztogatta játékosait, egyre nagyobb hangsúly fektet az utánpótlás nevelésére.

1964-ben az Akarat csak a Steauától szenvedett vereséget, és az országos bajnokságot a második helyen fejezte be, ez a helyezés a következő évben is megismétlődött.

1965-66-os idény maradt minden tekintetben a második hely. 1967-ben megkezdzi sikersorozatát a Dinamo, az újabb bukaresti utasításra megszüntetett Akarat pedig Szabó István vezetésével Lendület néven nevezett be a bajnokságba. Ez az időszak, amikor a csíkszeredai jégkorongozás hullámvölgybe került. 1969 februárjában ünnepelték a csíki jégkorongozás negyvenedik évfordulóját. A városi Múzeumban látványos kiállítás is nyílt az elmúlt évtizedek dokumentumaiból. A csíkszeredai jégkorong hanyatlását igazolta az a tény is, hogy az 1970-es világbajnokságon, amelyet éppen Bukarestben rendeztek meg, csupán két Lendület-játékos, Basa János és Szabó Gyula képviselte Csíkszeredát.

A balul sikerült VB-szereplés után megszerezte és elsősorban Csíkszeredában megkezdődött a vita az utánpótlás nevelése körül.

A Lendület 1971-ben jelentős fiatalításon ment át és nehezen tudott a bajnokságban helytállni. Időközben fontos lépés történik a csíkszeredai jégkorong történetében, megkezdik a műjégpálya építését és 1971 január 27-én nagyszabású

nemzetközi tornával avatták fel: Bukarest, Budapest, Pozsony, Szófia és a vendéglátó Csíkszereda városi válogatott csapatainak részvételével. A közönség a szakemberek és a sajtó azonban továbbra is a műjégpályát méltatta, ebben látva a csíki jégkorong további fejlődésének zálogát.

Az országos bajnokság B-csoportjában ismét megjelent az Akarat és néhány jégkorongszakos testnevelő tanárral is megerősítve elindult a sportiskola. Az Antal Zsombor edzette Csíkszeredai Sportiskola megnyerte a reménységek kupáját.

Ugyanebben az évben alakult meg a csíkszeredai 1-es számú líceum keretében az első középiskolás jégkorong szakosztály illetve ennek Lyceum nevű csapata. Olyan játékosok kezdtek itt a pályafutásukat, amelyek később sok hírnevet szereztek Csíkszeredának: Antal Előd, Gál Sándor, Bartalis Lajos.

1972 márciusa a csíkszeredai műjégpálya újabb nagyszabású ünnepe, itt rendezik meg ugyanis a felnőtt világbajnokság C-csoportjának küzdelmeit. A VB egész időszaka alatt zsúfolásig megtelt a csíkszeredai műjégpálya. Ebben az évben a Lendület mindent megtett, hogy fennebb jusson a ranglistán, de nem sikerül a 3-ik helynél fennebb kerülnie.

1972-73-as idényben felveszi a Sportklub nevet nem véletlenül, hiszen Csíkszeredában megalakult a téli minőségi versenysportokkal foglalkozó Sportklub a Megyei Testnevelési és Sporttanács égisze alatt. A Sportklub csapatának sem sikerült a bravúr, Csíkszeredában mélypontra zuhan a hoki, a Hargita tudósítója 1972 október 5-én így ír az eseményekről: „Szeredában mindenütt a legfőbb téma ismét a hoki. Az érvelők hangját a lemondás, a keserűség hatja át. Hová jutottunk? Van műjégpálya, van klub. De még olyanjátékosokat is kienged a kezéből, akiket nem a továbbtanulási szándék vezérelt az elvándorlásra. Lesz még nagy csapata Csíkszeredának? Mert most csak egyben jeleskedünk: a legjobb játékosokat szélnek eresztjük. Hiába keressük állandóan az edzőkben a hibát, sok a szóbeszéd, ahelyett, hogy a város fogna össze.”

1973 január 10-én kapott ki először a Sportklub a Galaci Dunăreatól, majd február 10-én újból lehajtott fővel hagyta el a pályát ezúttal Bukarestben. Ez azt is jelentette, hogy az együttes 4-ik helyen végezte a bajnokságot. Még soha nem értek el ilyen gyenge teljesítményt. 1972-ben viszont a Csíkszeredai Lyceum ifjúsági csapata megszerezte az

országos bajnoki címet, a Sportiskola serdülői pedig szintén a dobogó legmagasabb fokára álltak.

1972-73-as idényben megalakul az ország legfiatalabb gyermekcsapata, az első osztályos iskolásokból álló Bacilusok Mezey Imre tanáredző vezetésével.

1973-74-es idényben a Sportklub az Országos Testnevelési és Sporttanács határozata nyomán kivált a Megyei Testnevelési és Sporttanács kötelékéből, külön költségvetéssel rendelkező klubba alakult, amely nem csupán a jégkorongozással, hanem általában a téli sportokkal foglalkozik. Ez a gondolat a csíki jégkorongozás újabb időszakát is jelezte, a falusi jégkorong központok egész sora alakult ki. A kudarcok sorozata tovább folytatódik a Sportklub vereséget szenved a Kolozsvári Agronómiától is, de ugyanebben az évben a Csíkszeredai Lyceum jelentkezik az első osztályba.

1973-ban a román szakszövetség kísérleti jelleggel bevezette a felváltva, otthon-idegen pályán lebonyolított ún. divíziós bajnoki rendszert. Erre azért volt lehetőség, mert Romániában már hét műjégpálya működött: Bukarestben, Brassó Pojánán, Csíkszeredában, Galacon, Kolozsváron, Szebenben és Temesváron, noha e két utóbbi városnak nem volt jégkorongcsapata. 1974 márciusában a Román Jégkorongszövetség megalakította az első országos gyermekválogatottat (14 éves korig), amelynek szakirányítását Boda Jenő tanáredzőre bízták. Két bukaresti egy galaci és egy rădăuți-i játékoson kívül a Csíkszeredai Lyceum utánpótlásából állt.

5. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 1974-1988

A Csíkszeredai Lyceum 1974-75-ös idény elején felöltötte a Sportklub kék- fehér trikóját. A várt csoda, a minőségi ugrás azonban továbbra is késett. 1975 január elsejétől Szabó Gyula edző váratlanul visszavonult és az irányítást Antal Zsombor vette át. Ebben az évben a csapatból a romániai válogatottba Antal Előd- Gál Sándor hátvédpár, csatárként Basa János és Miklós Tibor kapott meghívást a Sapporóban megrendezett VB B-csoportjának küzdelmeire. A bajnokságban ismét csak a harmadik helyre tudtak felkapaszkodni. 1975 augusztusának elején a Sportklub és a Steaua közös vendégeként a korabeli szovjet bajnok, a Moszkvai CSZKA lépett jégre Csíkszerdában világhírű

játékosaival. Három estén át a csíkszeredai szurkolók addig soha nem látott jégkorongparádénak voltak a szemtanúi.

1975-76-os idényt a csapat a leköszönt Basa, Papp és Imreh nélkül kezdte.

Ugyancsak 1975-ben tartották a romániai jégkorongsport megszületésének 50. évfordulóját megünneplő jubileumi bajnoki idényt. A nagyon rossz szereplését a csapat edzőváltással próbálta javítani, az új edző Mezey Imre lett, és megkezdődött a küzdelem a felemelkedésért. 1975 december 14-én, a December 30 kupa hazai résztvevőinek rangadóján, nyolc éves szünet után a Sportklub 5-4-re legyőzi a Dinamot, amely visszaadja a csapat önbizalmát.

1976-77-es idény kezdetén a megkezdett csapatépítés Súlyom, a két Nagy-testvér, Bartalis és Csiszér Dinamohoz való távozásával nagyjából összeomlott, kikerült még a keretből még hat játékos, ami összesen tíz játékos elvesztését jelentette. A nehéz helyzetben Basa János visszatért a csapathoz és még a Lyceum csapatából öt játékos került fel. Ezzel a csapattal már a kupán második helyezést értek el.

1977 január 9-én Bukarestben közel 3000 néző előtt 6-5 arányú győzelmet ért el a csapat és ezzel megnyerték a bajnoki címet is.

1977-78-as idény újabb változásokat hozott. Ifj. Sprencz Ferenc lett az egyesület elnöke, Basa János csapatkapitány pedig a csapat edzője. Ám az eredményeket tekintve a csapat, ismét hullámvölgybe került.

1977-ben a romániai jégkorong válogatottja minden idők legjobb teljesítményét nyújtva Bécsben a világbajnokság A-csoportjában szerepelt.

1978-79-es idény sem hoz változást, a csapatból voltak, akik eltávoztak, voltak akik hazatértek, de újra a harmadik helyen végeztek.

1979-80-as bajnoki idényben Tulit Zoltán vezérigazgató patronálása alatt létrejön egy új csapat, amely nagyrészt a Lyceum végzős jégkorongozóiból alakul. Így 1979-ben a csíkszeredai jégkorongozás fennállásának félévszázados évfordulóját három szeredai csapat ünnepelte: Sportklub, Lyceum és a frissen alakult Haladás- IJGCL. Az ünnepség alkalmából nosztalgiamérvőkre került sor, kitüntetések adtak át, és leleplezték a nagybányai Törös Gábor jégkorong-kompozícióját a műjégpálya előtt.

1980-ban, fennállása 10. évfordulójának a megünneplésére a Lyceum diáksport-egyesület nemzetközi tornát szervezett lengyel és magyarországi meghívottakkal. Az

Antal Zsombor vezette diákcsoport megnyerte a tornát. A következő évben megismételték, de ezúttal lengyel és csehszlovák részvétellel, és a csapat megint az első helyen végzett. Sajnos ez a sikersorozat nem tartott sokáig, mert a tanügyminisztériumi rendelettel hamarosan felszámolták a jégkorong-oktatást a középiskolákban. Az ifjúsági utánpótlás nevelése ettől kezdve a Sportiskolára maradt, amelynek ificsapatai már indulásból elvitték minden korcsoportban a bajnoki címet.

Közben a román válogatott az eddigi legeredményesebb szereplésével mutatkozott be Lake Placid-i téli olimpiai játékokon, soraiban hat csíki játékos: Antal Előd, Gál Sándor, Antal István, a Nagy-testvérek és Sólyom L. (Boda Jenő, 2004, 112old)

1980-tól minden évben más edző irányította a csapatot, de így sem tudott a bajnokság élére állni, köszönhetően a fővárosi játékvezetőknek akik egyre nyíltabb, a játékszabályokat és sportetikákat porba tiporva bírászkodtak.

1983-84-es bajnoki idényben nekivágó keretben újabb tehetségek kerültek be a csapatba: ifj. Antal Károly és Imets László.

1984-ben a csapat megszerzi az ezüstérmet. Császár Ferenc az egykoron kiváló játékos, a Jégkorong Szakosztály elnöke így vélekedett 1985 elején:

-,„Tudom, hogy a csíki hoki híveinek a türelme elfogyóban van... Egyre súlyosabban vetődik fel az utánpótlás kérdése városunkban. De eredményeink szorosabbak, kiegyensúlyozottabbak, mint az elmúlt 4-6-8 év folyamán. Tehát van fejlődés és a még jobb eredmények bármikor jelentkezhetnek!”

1985-86-os idényben selejtező tornával kezdődött a bajnokság, és ennek alapján a nyolc résztvevő együttest két értékcsoportha sorolták.

1986-87-es idényben a dobogó élén ugyanazok álltak, az első helyezett a Steaua, második a Sportklub, harmadik a Dinamo. Ez az eredmény megismétlődik a 1987-88-as idényben.

1987 november 22-27 között Csíkszereda volt a házigazdája a szocialista országok Barátság versenyének, amelyet nagy ifjúsági (junior) csapatok számára rendeztek.

Románia két csapattal vett részt a tornán, Románia A és Románia B (versenyen kívül). A torna végső rangsora így alakult: 1 Szovjetunió, 2 Csehszlovákia, 3 Románia A (kiváló

játékkal), 4 Lengyelország, 5 Románia B (versenyek kívül), 6 Koreai NDK, 7 Német Demokratikus Köztársaság, 8 Bulgária.

6. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 1988-2004

1988 februárjában egy barátságos torna erejéig Csíkszeredába látogatott a világhírű Szokol Kijev.

1988-89-es idényben a Sportklub újra a második helyet szerzi meg a bajnokságban, de ekkor már nem szerepelhetett magyar nyelven a csapat neve.

1990 februárjában magyarországi és csehszlovákiai turnén vett részt a Sportklub, a csapatban mind olyan játékosok szerepeltek, akik hazatértek más csapatokból a forradalom után. Nagyon sok csíki jégkorongozó munkahely nélkül maradt, ezért külföldre távoztak, így bomladozni látszott a csapat.

1990 augusztusában Hargita Kupával díjazott nemzetközi torna zajlott a csíkszeredai műjégpályán a Jászberényi Lehel, a Sepsiszentgyörgyi ISAMA és a Gyergyószentmiklósi Jövő részvételével. A torna döntőjében: Sportklub-Jászberény 5-4. Mivel több játékos külföldre távozott többen átigazoltak Gyergyószentmiklóstra.

1990 őszén elnökcseré történt a Sportklubnál, a távozó Daradics András helyébe pár hónapra Dietrich Árpád vette át. Dietrich-et Dan Lăzărescu követte.

1991-92-es idénytől fokozódtak az anyagi gondok a romániai jégkorongsportban, a Csíkszeredai Haladást követve már nem nevezett be a bajnokságba a Gyergyószentmiklósi Jövő, a Bukaresti Triumf, Suceava és Brassó, így megszűnt a második értékszoport. A Csíkszeredai Sportklubnál a csapatépítésre összpontosítottak, az edzői teendőket Antal Előd, Barta Csaba látták el, majd később hozzájuk csatlakozott Nagy Attila, aki még játszott is.

1991-től 1995-ig a Sportklub csapata mindig a második helyet szerezte meg a bajnokságban.

1994-95-ös szezonban elért megszokott második hely belépője volt a nemzetközi szereplésnek, immár nem a válogatott, hanem a Sportklub színeiben. Egy magáncég jóvoltából benevezhettek a Balkán Ligába, amely Európa második legrangosabb kupája.

A Balkán Liga után részt vettek még egy Federation Cup kupán, ahol a budapesti Nemzeti Sport „körítés” – csapatnak nevezte a csíki együttest, amely kitűnő játékkal első helyezett lett.

1995 decemberében rendezték Romániai Kupát, amely emlékezetessé vált a Sportklub számára, mert hosszú idő után győzelmet aratott a Steauával szemben.

1995-ben a Sportklub a második helyezést szerzi meg a bajnokságban, viszont a kupán 1996-ban egy meg nem adott gól miatt veszítették el az első helyet.

1996-97-es bajnoki idényben hosszú szünet után a Sportklub megszerzi a bajnoki címet, Sepsiszentgyörgyön mostoha körülmények között (szabadtéri jégpálya, hagyományos stopperóra, mint időmérő, eredményjelző nélkül), sőt az utolsó percekben még havazni is kezdett.

1997 február 24-én, zsúfolásig telt műjégpályán 4000 néző előtt a Sportklub és a Sportszerda tévéműsor közös rendezésében megtartott Pro Hoki Show-n megye és a város elöljárói, valamint a 63-as bajnoki csapat tagjai méltó ünneplésben részesítették az új bajnok csapatot

1997-98-as idényben a bajnoki cím megvédése volt a tét. Hazatértek az Ausztriában játszó Horváth László és Geréb István, Gyergyószentmiklósról átigazol Molnár Szabolcs.

Az első igazi rangadón 1997 november 22-én a Sportklub legyőzte a Seauat, a visszavágón, amit Bukarestben rendeztek meg másfélezer steauas focidrukker, bízta a bukaresti csapatot, akik végig ráncigálták a Sportklub cserepadját, sőt nem egyszer mérkőzés közben behatoltak a jégre is. 1998 februárjában, Csíkszeredában játszották a döntőt, amelyet a Csíki Tv, a Duna Tv és az RTV magyar adásának segítségével élőben közvetítette a jégpályáról. A mérkőzés vereséggel végződött.

1998-99-es idényben megismétlődtek a fővárosi incidensek, csak mostmár hét-nyolcezer Steauas drukkerrel, a Sportklub ismét második helyezést ért el.

1999 január 6-án ünnepség keretében a csíkszeredai műjégpálya felvette a csíki jégkorongozás egyik alapítójának, a legendás játékosnak és edzőnek Vákár Lajosnak a nevét.

1999-2000-es szezon a legkeményebb, legszínvonalasabb bajnokságot eredményezte. Fél évszázad után ismét csapatot indított a Bukaresti Rapid Club és az alapszakasz közepén

átigazoltatta a Steaua nagyreményű csatárait. A székelyföldi csapatok átigazoltattak a rájátszásban több Magyarországon játszó székelyföldi játékost. Így szédületes játékkal megnyerték a bajnoki serleget, viszont a jégkorongfőtitkár megtiltotta valamennyi tévéadónak, hogy élőben közvetítse a bajnokság döntő mérkőzéseit. A döntő mérkőzés alatt Románia legnagyobb jégkorong tömegverekedése történt, amit a Steaua játékosai kezdtek, mivel tudták, hogy elvesztették a bajnokságot.

2000-2001-es évadnak bajnokként vágott neki a csapat. Az első komoly megmérettetés a Román Kupa volt, amin alulmaradtak. Azután rajtolt a bajnokság, ahol az alapszakaszt megnyerték. A döntőben viszont alulmaradtak a fővárosiakkal szemben, igaz volt egy kicsi bírói segítség is. Aztán átveszi a klubelnöki posztot Antal István, aki meghatározó szerepet töltött be a Szeredai jégkorong történetébe.

A 2001-2002-es szezon a Gyílkos-tó Kupával kezdődik. Ekkor mutatkozott be az új orosz edző Szergej Oreskin és az ukrán kapus Olekszandr Vasziljev. A csapattól viszont távozott Szócs Előd és Tankó Attila, Ládai András pedig befejezte aktív pályafutását. A kupát végül is az Alba Volán nyerte nagy fölényrel. Nemsokára következett a Kontinentális Kupa, ahol négy csapat közül a harmadikok lettek: 1. Jesenice, 2. Dunafer, 3. Sportclub, 4. Zagreb.

A Románia Kupa viszont jól sikerült, hiszen sok-sok év után ismét Csíkszeredában rendezték meg. A Kupa után, nagyon gyengén játszották az alapszakaszt is és az elődöntőben alulmaradtak a Gyergyóiakkal.

Ezek után a vezetőség úgy döntött nincs szükségük továbbra az orosz Szergej Oreskin edzőre. Ugyancsak 2002-ben Horvát Jégkorong Szövetség létrehozta a Pannónia Ligát, magyar, román és horvát csapatok részvételével. A csapat még mindig nem tud felállni a kudarcból így a szereplésén is meglátszott.

2002-2003-as évadtól úgy döntött a vezetőség, hogy hosszú távon az utánpótlásra rövidtávon pedig az idegenlégiósokra fog alapozni. Ettől az évadtól új rendszerben bonyolították le a Román Jégkorong Szövetség a Román Kupát. Mivel nemcsak a Román Kupa lebonyolítási rendszere, hanem a bajnoksági is változott, ezért a 2002-2003-as idényben teljesen új korszak kezdődött. Négy csapat alkotta az első osztályt (Sportclub, Progym, Steaua, Dinamo). Először vezettek külföldről érkező nemzetközi játékvezetők a döntőt. De ez sem segített a csapatnak így megint alulmaradtak a fővárosiakkal szemben..

A szakszövetség 2003-ban nyílt nevezést vezetett be a Román Kupa küzdelmeire. Két játékos érkezett a Ferencvárostól Sándor Szilárd és Hoffman Attila, akik fejben helyre tették a csapatot, így nyerni tudod az immár hagyományossá vált Steaua-Sportclub párharcra. Közben a Szakszövetség a bajnoki kiírás módosítása mellett döntött, hiszen a fővárosi pálya nem működött, így minden mérkőzést a Steaua ellen szeredában rendezték meg. Időközben, a 2002-ben alakult HC Csíkszereda 2004márciusában, teljes egészében középiskolás diákokból álló csapata megnyerte a felnőtt A-osztályos országos bajnokság második értékcsoportját. Sportclub 2004, március 17-én történelmet ír, ugyanabban az évben megszerezte a Román Kupát és a Bajnoki címet is.

7. A csíkszeredai jégkorong áttekintése 2004-2009

2003-2004-es idényben a Horváth Jégkorongszövetség által megrendezett, Pannónia Ligában is a dobogó élére tudott állni, így a Csíkszeredai jégkorong 75-évében tripla győzelmet aratott a Sportclub.

2006-2007-os idényben felerősödik a HC Csíkszeredai, idegenlégiósok jönnek a csapathoz és edzőt is váltanak, így mostmár szeredának két csapata lesz amely az első értékcsoportban játszik.

A Sportclub 2006-ban benevezett a Magyar bajnokságba, de a román bajnokságban is játszik. 2007-től a másik szeredai csapat, a Csíkszereda Hockey Club is indul a magyar bajnokságban is, ahol igen jó eredmény érnek el és megszerzik a bajnoki ezüst érmet.

2008-2009-es idényben is a Csíkszeredai Sport Club lett a román bajnok. A döntőben ismét a HC Csíkszereda csapatát verte meg.

A román Kupa döntőjében hazai közönség előtt 6-1 arányban múlta felül a bukaresti Steaua csapatát. A magyar bajnokságban a Dunaújvárosi Acélbikákat legyőzve ismét harmadik lett a csapat a HC Csíkszereda és az Alba Volán FeVita csapatok mögött.

2008-ban közös megegyezés alapján a Románia Jégkorong Szövetség és a Magyar Jégkorong Szövetség létrehozta a Mol Ligát, amelyet a HC Csíkszereda nyer meg 2009-ben.

Könyvészet:

1. Becze Zoltán : *75 év képekben, A csíkszeredai jégkorongozás története*. Csíki Sportegylet – Csíkszeredai Kiadóhivatal, Csíkszereda, 2004
2. Boda Jenő : *A csíki jégkorong sikerei a XX. Században*. Csíki Sportegylet, Csíkszereda, 2000
3. Boda Jenő : *Hoki a Hargita alján, A csíkszeredai jégkorongozás hetvenöt esztendeje*. Csíki Sportegylet, Csíkszereda, 2004
4. Dorin Ștefănescu, Alex Teodorescu : *Puc, Croșee, Gheață*. Dacia Könyvkiadó, Bukarest, 1984
5. Mihai Flamaropol : *Hockey pe gheață*. Nemzeti testnevelési és sport Könyvkiadó, Bukarest, 1980
6. Mihai Flamaropol : *50 ani de hockey pe gheață*. Turisztika - Sport Könyvkiadó, Bukarest 1962
7. Nagy Benedek és Székedi Ferenc : *50 de ani de hockey în Miercurea-Ciuc, 50 éves a csíkszeredai jégkorong*. Csíkszeredai Sportclub jégkorong szakosztálya, Csíkszereda, 1979
8. Orbán Balázs: *A Székelyföld leírása*. Panda és Frohna Könyvkiadójában, Pest, 1868
9. Spiller István: *Sport kezdőknek – jégkorong*. Papirusz Duola Könyvkiadó, Budapest, 2004
10. Tivai Nagy Imre: *Cirkálások szeredai emlékeimből*. Pallas Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, 1995
11. Virgil Criian: *Hochei pe gheață*, Turisztikai - Sport Könyvkiadó, Bukarest 1982
12. *Wikipedia.hu*